

Örskelljunga kommun
Socialförvaltningen

MAS Kvalitets HANDBOK för god och säker vård

Anvisning Hundar i vård och omsorg

Dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Från denna anvisning får avsteg göras endast efter överenskommelse med MAS.

Styrdokument Lag/föreskrift/råd:

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Socialtjänstlagen (2001:453)

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)

Patientsäkerhetslagen (2010:659)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1)

Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:1)

Arbetsmiljöförordningen (1977:1166)

Djurskyddslagen (1988:534)

Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2008:5)

Smittskyddslagen (2004:168)

Föreskrift om smittspårningspliktiga sjukdomar (SOSFS 2012:2)

Basal hygien i vård och omsorg (2015:10)

Jordbruksverket har föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2013:14)

Lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar

Djurskyddsförordningen (1988:539)

Zoonoslagen (1999:658)

Lagen om provtagning på djur (2006:806)

Förordningen om provtagning på djur, m.m. (2006:815)

Livsmedelslagen (2006:804)

Livsmedelsförordningen (2006:813)

Miljöbalken (1998:808)

Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll

Bakgrund

Djur i allmänhet är bra på att ge trygghet, trösta och aktivera människor och kan öka välbefinnandet. En vårdhund sprider glädje, ökar motivation till nödvändig träning, lindrar depressioner, ger lust till fysisk aktivitet och stimulerar till att utveckla kompensatoriska förmågor.

Ett vårdhundsteam är en utbildad förare med reell kompetens för sin målgrupp och hundar som har rätt personlighet och utbildning för att möta upp olika individers behov inom respektive målgrupp. En vårdhund kan fungera som en brygga mellan vårdtagare, anhöriga och personal. Hundarna tränas under en förhållandevis lång period som sedan måste underhållas under hela deras tjänstetid. De kan användas som en allmän insats för alla personer i särskilt boende som önskar det och som bedömts lämpliga eller kan ges som individuellt behovsprövad insats till en äldre person. En standard för vårdhundar har tagits fram av Swedish Standards Institute. Där definieras begreppet vårdhund och den utbildning som vårdhunden och dess förare ska ha för att certifieras som vårdhundsekipage.

I patientsäkerhetslagen (2010:659) anges krav på vårdgivaren att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som syftar till att främja hög patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården och därmed jämförlig verksamhet. För att förtydliga lagens krav på ett systematiskt kvalitetsarbete finns Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Om en hund används inom en vård- eller omsorgsverksamhet inkluderas den insatsen i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Det innebär att alla tänkbara risker identifieras och rutiner för att förebygga riskerna utarbetas och dokumenteras. Det är därför viktigt att se till att det finns etablerade rutiner samt ansvara för att hunden och dess förare har adekvat utbildning för sin uppgift. Det är olämpligt att en hund vistas okontrollerat i någon vård- eller omsorgsverksamhet, vare sig det sker regelbundet eller tillfälligt.

Ansvar

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och socialtjänstlagen (2001:453) ska all vård och omsorg vara säker och bedrivas med god kvalitet. Då vårdhund används i verksamheten skall följande rutiner följas.

- Det är enhetschef avgör om det finns lokaler, utöver den boendes bostad där det är lämpligt att tillåta vårdhund.
- Att rutiner är kända för all personal och andra som är berörda av vårdhunsarbetet.
- Legitimerad personal förskriver vårdhund på remiss och riskanalys skall göras.
- Syfte och mål med vårdhund ska dokumenteras i individuell vårdplan med utvärdering.
- Information att vårdhund arbetar på boendet ska ges till alla som flyttar in på SÄBO samt nyanställd personal.
- Vårdhundföraren ska ta del av och skriva på Sekretessblankett (Winlas) innan vårdhundprojektet startas.

- Vårdhunden ska vara ren, välskött, frisk samt ha ett friskintyg från veterinär en gång per år.
- En vårdhund arbetar alltid tillsammans med sin förare och kopplad i allmänna utrymmen.
- Att när hund finns på avdelningen skall detta tydliggöras genom att hänga en skylt på ytterdörr och på patientens dörr när vårdhund arbetar.
- Vid händelse av att patient/personal skadats av vårdhund ska gällande rutiner för avdelningen följas. Vårdhund ska då omgående tas ut ur byggnaden och en utredning ska tillsättas. Vårdhunden tas ur tjänst under utredningen. Avvikelse rapport ska skrivas enligt gällande rutin.
- Det ska finnas en försäkring om något händer med hunden, brukare eller om något går sönder.
- Under gemensamma måltider i kök eller måltid ska hunden inte vara med.
- Personer som hanterar eller håller hundar är skyldiga att ta reda på vilka krav som ställs för att hunden i alla lägen ska få en djurskyddsmässigt acceptabel tillvaro.
- Särskild hänsyn ska tas till personer med hundräddsla eller allergi.

Hygien

I kontakten mellan hund och människa finns risker för överföring av vissa mikroorganismer, som kan orsaka sjukdom hos såväl människa som hund. Hundar kan även fungera som s.k. passiva vektorer och därigenom föra vidare människors bakterier och virus, t.ex. calicivirus (vinterkräksjuka).

- Enhetschef ansvarar för att egenkontroll sker gällande hygienrutiner där hunden har vistas. Särskilda städrutiner krävs.
- Händerna ska tvättas med tvål och vatten före och efter kontakt med hunden.
- Personal som kommit i kontakt med vårdhund bör använda skyddskläder vid beredning av måltid som täcker de ordinarie kläderna.
- Hunden får vara i den enskildes rum om han/hon vill det.
- Om det finns brukare som har MRSA/ESBL/VRE är det tillåtet att vara tillsammans med hunden utomhus.
- Vid utbrott av vinterkräksjuka får inte hunden besöka bostaden/avdelningen och får tidigast komma tillbaka två dygn efter vårdtagaren blivit frisk.